

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 7649922
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 takım)

**KAYSERİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN İSMAİL ÖZDEMİR'İN
TBMM 7/3714 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

İklim değişikliği alışlagelmek etkilerle beraber, içerisinde bulunduğumuz yüzyılda tüm insanlığı etkileyen çevre koşullarını da beraberinde getirmektedir. Yaşanan ve tesirleri günden güne arttığı gözlemlenen iklim değişikliği sebebiyle; yağışların düzensizleşmesi, aşırı sıcak yahut soğuk hava olaylarının yaşanması, su kıtlığı ve buna bağlı olarak tarımsal faaliyetlerin etkilenmesi başta olmak üzere çok geniş bir alanı kapsayan şehircilik hizmetlerinin de bazı yeni sınamalarla karşı karşıya kaldığı anlaşılmaktadır. Şehirlerimizin iklim değişikliğine karşı daha dirençli hale getirilmeleri gerektiğine yönelik kamuoyunda var olan yaygın görüşlere ilave olarak, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın da ilgili birimlerince bazı çalışmalar yürüttüğü bilinmektedir.

Bu kapsamda;

1-Kayseri İlimizin 2050 yılına kadar olan dönemde iklim değişikliğinden nasıl etkileneceği öngörülmektedir?

2-İklim değişikliğinin beraberinde getirdiği/getireceği şartlar karşısında Kayseri'nin daha dirençli hale gelebilmesi için bakanlığınızca hangi çalışmalar yapılacaktır?

3-İklim değişikliğinden kaynaklı olarak zorunlu göçlerin yaşanabileceğine dair bazı bilimsel ve resmi çalışmalar dikkate alındığında, Kayseri'nin de merkez ve ilçeleri itibarıyla göç sorunu yaşaması riski var mıdır?

CEVAP

Bakanlığımızca yürütülen “Türkiye’de İklim Değişikliğine Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında ulusal bazda iklim değişikliği kaynaklı tehlike ve risk analizleri mevcut dönem ve gelecek periyotlar için gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizlerde gelecek dönem için Türkiye özelinde çalıştırılan küresel iklim modelleri çıktıları olan sıcaklık değişimi ve yağış değişimi verileri kullanılarak kuraklık, şiddetli yağış ve sıcak hava dalgası indisleri analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucu Kayseri İlinin iklim değişikliği kaynaklı risklerden etkilenebilirliği aşağıda özetlenmiştir.

- Kayseri İlinde sıcaklık artışının kötümser senaryoda 2041-2060 yılları arasındaki periyotta 2-2.5 derece arası sıcaklık artışının gerçekleşeceği öngörülmüştür.
- Kayseri İlinde yıllık toplam yağışın kötümser senaryoda 2041-2060 yılları arasındaki periyotta %5-10 arasında azalacağı öngörülmüştür.
- Kayseri İlinde kuraklık şiddetinin kötümser senaryoda 2041-2060 yılları arasındaki periyotta %20-40 arası artış göstereceği öngörülmüştür.
- Kayseri İlinde şiddetli yağışların görülme sıklığının kötümser senaryoda 2041-2060 yılları arasındaki periyotta %20-40 arası artış göstereceği öngörülmüştür.
- Kayseri İlinde sıcak hava dalgası olaylarının görülme sıklığının kötümser senaryoda 2041-2060 yılları arasındaki periyotta %30-40 arası artış göstereceği öngörülmüştür.

Bakanlığımızca, Türkiye’de İklim Değişikliğine Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında Türkiye’nin bir bütün olarak ve il düzeyinde on bir farklı sektörde (kent, su kaynakları, tarım, ekosistem, sağlık, enerji, turizm, sanayi, ulaşım, afet ve sosyal kalkınma) etkilenebilirlik ve risk analizi yapılmıştır. Türkiye’nin mevcut iklim koşulları tanımlanmış ve gelecek dönemde beklenen değişimlere ilişkin projeksiyonlar yapılmıştır.

Türkiye için etkilenebilirlik ve risk analizi kapsamında tehlike bileşeni olarak, kuraklık, şiddetli yağış, sıcak hava dalgası, orman yangını, soğuk hava dalgası ve şiddetli rüzgâr analizleri yapılmıştır. Analizler 1990-2019 mevcut dönemi 1971-2000 referans dönemi ve 2021-2100 gelecek dönem için RCP4.5 (iyimser senaryo) ve RCP8.5 (kötümser senaryo) emisyon senaryolarına göre üretilmiştir. Her iki emisyon senaryosu için de 2021-2040 gelecek periyodunda Türkiye genelindeki ortalama sıcaklık değerlerinde yaklaşık 1,5°C’lik bir artış öngörülmektedir.

Her bir sektörde ayrı ayrı maruziyet, duyarlılık, uyum kapasitesi, etkilenebilirlik, tehlike ve risk haritaları üretilmiştir. Haritalarda gözlemlenen sonuçlar ışığında iller yorumlanmış ve iklim değişikliğine uyuma yönelik hususlar tespit edilmiştir. Bu analizler ışığında da bu on bir sektör için ayrı ayrı ilgili kurum ve kuruluşlarla istişare toplantıları yapılarak eylemler ve bu eylemleri izlemeye yönelik göstergeler belirlenmiştir. Bu kapsamda güncelleme çalışmaları tamamlanmak üzere olup İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı yılsonuna kadar kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız yerele yönelik yaptığı çalışmalarla yerel düzeyde uygulama kapasitesinin artırılması yoluyla Türkiye’nin iklim değişikliğiyle mücadele çabalarına ve kentlerimizin dirençli hale getirilmesine destek olmayı hedeflemektedir.

Yerel yönetimlerin kentin iklim değişikliğinden etkilenebilirliğini analiz ederek Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarını (YİDEP) hazırlaması ve faaliyetlerini bu çerçevede yürütmesi önem arz etmektedir.

Bakanlığımız tarafından, Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının hazırlanmasını ve bu planların bilimsel temele dayanan, karşılaştırılabilir ve izlenebilir olmasını sağlamak amacıyla Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının idari ve teknik usul ve esaslarını düzenleyen bir yönetmelik taslağı hazırlanmaktadır.

Yönetmelik doğrultusunda 81 ilimizde; ilin sera gazı emisyon envanterini içeren, iklim değişikliğine uyum ve sera gazı azaltım eylemleri belirleyen bütüncül birer Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının hazırlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca illerde işlevsel bir uygulamanın sağlanması amacıyla her ilde Vali koordinasyonunda kurulacak İl İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu tarafından bu planların onaylanması ve uygulamasının izlenmesi hedeflenmektedir. Tüm bu düzenlemeler taslak İklim Kanununda yer almaktadır.

Ayrıca, YİDEP’lerin izlenmesine yönelik Bakanlığımızın geliştirdiği “İklim Portal” altında E-YİDEP sistemi kurulacaktır. Böylelikle illerin sera gazı emisyonları ve iklim değişikliği çalışmaları düzenli olarak takip edilecektir.

YİDEP Yönetmelik hazırlığıyla paralel olarak, yerel yönetimler Bakanlığımız tarafından çeşitli proje ve faaliyetlerle desteklenmektedir. Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının hazırlanması ve iklim değişikliğiyle mücadele kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilmekte, eğitim modülleri hazırlanmakta, pilot uygulamalar yapılmakta, uygulamayı kolaylaştırıcı kılavuz ve dijital sistemler gibi teknik altyapı hazırlanmakta, iklim eylemi için yerelde karar alma ve uygulama kapasitesinin arttırılmasına yönelik çalışmalar

yapılmaktadır. Örneğin Doğa Temelli Çözümler Kataloğu ve Eş Fayda Kataloğu bu kapsamda hazırlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Birliği ile yürütülen projeler kapsamında yaklaşık 21 Milyon Avro hibe ile yerel paydaşlara (belediye, STK, üniversite vb.) finansman desteği sağlanmaktadır. Hibe programı kapsamında yerelde azaltım ve uyum faaliyetlerine yönelik projeler desteklenmektedir. Uyum alanına yönelik planlanmış olan 6.8 Milyon Avro'luk hibe programı değerlendirmeleri bitmiş olup proje sahipleriyle sözleşme imzalanması aşamasına gelinmiştir. 14 milyon Avro'luk yeni hibe programının ise yılsonu itibariyle çağrısının yayınlanması planlanmaktadır.

Diğer taraftan hem ulusal hem de yerelde iklim çalışmalarının ana girdisi olan iklim değişikliği projeksiyonları ile etkilenebilirlik ve risk analizleri çalışmasına başlanmıştır. Bu kapsamda Türkiye için 4 km çözünürlükte, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin 6. Değerlendirme Raporundaki iyimser ve kötümser iki senaryo 6 model için çalıştırılarak önümüzdeki 100 sene için ülkemiz özelinde iklim projeksiyonları oluşturulacaktır.

Bu sayede Türkiye'nin iklim değişikliğine karşı direnç ve uyum kapasitesinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Günümüz dünyasında iklim değişikliğinin beraberinde getirdiği olumsuzluklar ve çevresel sorunlar insanların refahında ve alışık oldukları şartların değişmesinde etkili olabilmekte ve bu da insanların yerinden edilmesini ya da zorunlu göçü artırabilmektedir. Diğer yandan iklim değişikliğinin etkileri çeşitlilik arz etmekte ve hem yerinden edilmeyi tetikleyebilmekte hem de yaşam koşullarını kötüleştirebilmekte veya hâlihazırda yerinden edilmiş olanlar için geri dönüşü engelleyebilmektedir. Kırsal geçim kaynaklarının sürdürülebilirliği azaldıkça ve afet riski arttıkça, kırdan kente göçün giderek artması da olasıdır. İklim değişikliğine bağlı olarak, kırsal alanlarda daha sık ve aşırı kuraklıklar, ayrıca ortalama sıcaklık ve yağış seviyelerinde değişiklikler geçim kaynakları üzerinde daha fazla strese neden olabilecektir. Bu durum sadece ulusal çapta değil dünya genelinde de üzerinde bilimsel araştırmalar yapılan bir husus olarak ön plana çıkmaktadır.